

Bezorgdheid over voorgenomen wetgeving betreffende toezicht op informeel onderwijs

Bij dezen uit ik mijn zorgen omtrent de voorgenomen wetgeving inzake toezicht op informeel onderwijs, zoals religieuze weekend- en avondscolen. Hoewel het bevorderen van transparantie en het tegengaan van extremisme legitieme doelstellingen zijn, zijn er aanzienlijke risico's verbonden aan het implementeren van extra regelgeving op dit terrein. In het belang van de grondrechten en maatschappelijke cohesie raad ik aan om deze wetgeving niet door te zetten. Hieronder geef ik een aantal redenen waarom ik hier grote bezwaren tegen heb:

1. Schending van grondrechten

Het voorgestelde toezicht dreigt inbreuk te maken op fundamentele rechten zoals vastgelegd in:

- Artikel 9 en 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM): vrijheid van godsdienst en vrijheid van meningsuiting;
- Artikel 23 van de Nederlandse Grondwet: vrijheid van onderwijs.

Religieuze en culturele gemeenschappen hebben het recht hun kinderen onderwijs te bieden dat aansluit bij hun geloofsovertuiging en waarden. Een te verre gaande inmenging door de staat staat haaks op deze rechten en kan een ongewenst precedent scheppen.

2. Discriminatie en stigmatisering

Er bestaat een reëel gevaar dat de voorgenomen wetgeving onevenredig gericht zal zijn op specifieke religieuze groepen, met name islamitische madrassa's. Dit kan leiden tot:

- Stigmatisering van bepaalde bevolkingsgroepen;
- Maatschappelijke polarisatie, waarbij gemeenschappen zich onterecht geïsoleerd voelen en het vertrouwen in de overheid afneemt.

Het is van essentieel belang dat wetgeving neutraal en non-discriminatoire wordt toegepast.

3. Onbedoelde effecten en schaduwonderwijs

Streng toezicht en zware bureaucratische lasten kunnen informele scholen dwingen naar het informele circuit te verplaatsen. Dit kan averechts werken doordat:

- Onderwijsactiviteiten buiten het zicht van de overheid plaatsvinden;
- De kans op ongewenste praktijken (zoals extremistische denkbeelden) juist toeneemt.

Een wettelijke regulering moet niet bijdragen aan verdere isolatie van kwetsbare groepen.

4. Beperking van culturele identiteit en zelfbeschikking

Religieuze en culturele informele scholen spelen een cruciale rol in het doorgeven van taal, cultuur en identiteit, met name voor migranten- en minderhedengemeenschappen. Het opleggen van toezicht kan:

- Het recht op culturele zelfbeschikking aantasten;
- Gemeenschappen ontmoedigen om hun kinderen cultureel en religieus onderwijs te bieden, wat hun integratie en participatie op termijn juist zou kunnen belemmeren.

5. Onduidelijkheid over de definitie van extremisme

Een van de kernproblemen bij dit voorstel is de vraag waar de grens ligt tussen religieus onderwijs en extremistische ideologieën. Begrippen als "haatzaaien" of "radicalisering" kunnen ambigu zijn en vatbaar voor subjectieve interpretatie, wat het risico op:

- Willekeurige handhaving;
- Onbedoelde inmenging in legitiem religieus onderwijs vergroot.

Het ontbreken van een heldere juridische afbakening maakt de uitvoering van dit voorstel problematisch.

6. Bureaucratische lasten en kosten

De voorgenomen wetgeving legt zowel bij informele onderwijsinstellingen als bij de overheid zelf aanzienlijke lasten op:

- Kleine, op vrijwilligers draaiende organisaties worden geconfronteerd met een disproportionele administratieve druk.
- De uitvoering en handhaving van toezicht vereisen aanzienlijke middelen, wat de effectiviteit en proportionaliteit van deze maatregelen in twijfel trekt.

Het beoogde toezicht op informeel onderwijs raakt aan fundamentele rechten, brengt risico's op stigmatisering en polarisatie met zich mee, en kan onbedoelde negatieve gevolgen hebben. Bovendien is er een reëel gevaar dat religieus en cultureel onderwijs zich naar onzichtbare circuits verplaatst, waardoor juist het tegenovergestelde wordt bereikt van wat men beoogt.

Ik adviseer derhalve met klem om deze wetgeving niet door te zetten en te kiezen voor alternatieve, constructieve oplossingen die samenwerking met religieuze en culturele gemeenschappen bevorderen, zonder inbreuk te maken op grondrechten.